

Anton Zupan, Robert Cugelj, Franc Hočevar
Inštitut Republike Slovenije za rehabilitacijo, Linhartova 51, 1000 Ljubljana

DOM IRIS

Inštitut Republike Slovenije za rehabilitacijo uvaja, v slovenskem prostoru, inovativen projekt imenovan »Dom IRIS«. IRIS je kratica, sestavljena iz začetnic besed »Inteligentne Rešitve in Inovacije za Samostojno življenje«. »Dom IRIS« je demonstracijsko stanovanje v pritličju glavne stavbe Inštituta Republike Slovenije za rehabilitacijo, s površino 90 m². V stanovanju je nameščena oprema in različni tehnološki pripomočki, od enostavnih do najzahtevnejših, ki so v pomoč osebam z različnimi vrstami invalidnosti in starejšim osebam.

V »Domu IRIS« so ustvarjeni pogoji, ki invalidnim in starejšim osebam omogočajo najvišjo stopnjo funkcionalne samostojnosti in neodvisnosti bivanja. Prilagojena oprema, pripomočki in številni sodobni elektronski sistemi omogočajo upravljanje bivalnega okolja (odpiranje vrat in oken, dviganje in spuščanje zaves, upravljanje televizije, radia, telefona, vklop in izklop ogrevanja, itd) na različne načine (daljinski upravljalnik, ukaz z govorom, preko komandne ročice invalidskega vozička, z gibanjem očesnih zrkel, itd). Hkrati pa omogočajo tudi nadzor nad bivalnim okoljem, kar zagotavlja varno in kakovostno bivanje.

»Dom IRIS« je opremljen tudi z najsodobnejšo komunikacijsko tehnologijo, ki je prirejena različnim vrstam in stopnjam invalidnosti. Taka oprema invalidom in starejšim osebam omogoča komuniciranje z zunanjim svetom, oskrbo na daljavo, spremljanje njihovega zdravstvenega stanja na daljavo, študij, delo, razvedrilo in zabavo ob uporabi elektronskih medijev.

Namen »Doma IRIS«

- Omogočiti invalidnim in starejšim osebam ogled in preizkus različnih pripomočkov in tehnologij, da bi vsak zase našel rešitev, ki bi mu omogočila čim bolj samostojno življenje v domačem okolju.
- Svetovati invalidnim in starejšim osebam, ter njihovim sorodnikom oz. Skrbnikom, kako na najbolj racionalen in smotrni (poceni) način prilagoditi obstoječe bivalno okolje glede na njihove posebne potrebe.
- Slovenski javnosti omogočiti ogled sodobnih rešitev in storitev, ki so v pomoč, tako invalidom z najrazličnejšimi invalidnostmi, kot starejšim osebam.
- Omogočiti proizvajalcem opreme in ponudnikom storitev na področju tehnoloških rešitev za invalide in starejše osebe, da prikažejo svoje rešitve, jih preizkušajo, izpopolnjujejo in združujejo.
- Izvajati sodobne metode rehabilitacije z namenom, da bi bili invalidi čim bolj vključeni v informacijsko družbo.
- Omogočiti izvajanje aktivnosti za promocijo in uveljavljanje politike e-dostopnosti in e-vključenosti v Sloveniji.

Cilji »Doma IRIS«

- Omogočiti večjo samostojnost in večjo varnost invalidnim in starejšim osebam pri bivanju v domačem okolju.
- Znižati stroške oskrbe na domu (zdravstvena nega, patronaža, pomoč na domu itd).
- Zmanjšati potrebe po tem, da bi oseba morala živeti v domu upokojencev ali v drugi socialni instituciji.
- Pripraviti modularne rešitve, od najbolj enostavnih do tehnično izpopolnjenih, ki jih bo mogoče prenesti v bivalno okolje uporabnika (domače okolje, socialne ustanove, domove upokojencev, itd).
- Predstaviti nove tehnologije za invalidne in starejše osebe.
- izboljšati e-dostopnost in e-vključenost.

Uporabniki »Doma IRIS«

- Invalidne in starejše osebe.
- Strokovna javnost, ki bo uporabljala demonstracijsko okolje »Doma IRIS« za izobraževanje in izpopolnjevanje, ter načrtovanje specifičnih aktivnosti za neposredne uporabnike.
- Študenti medicine, ter študenti socialnih in tehničnih smeri, ki bodo, preko pedagoškega procesa, v tem okolju spoznavali potrebe in probleme različnih vrst invalidov in starostnikov, ter se seznanili z načini njihovega reševanja.
- Javnost, ki se bo lahko poučila o posebnostih in zahtevah življenja invalidov in starejših ljudi, ter s tehnološkimi rešitvami, ki jim lajšajo življenje.
- Gradbeniki in arhitekti, ki bodo, preko spoznavanja potreb invalidnih in starejših oseb, ustrezno načrtovali izvedbo in opremo stanovanj in drugih objektov.

»Dom IRIS« pomeni pomembno pridobitev tudi za rehabilitacijsko medicino v Sloveniji. Vpeljali bomo novo dejavnost – seznanjanje, preizkušanje in uporabo sodobnih tehnoloških rešitev za kompenzacijo najrazličnejših invalidnosti in posledic staranja, za izboljšanje kakovosti življenja najtežjih invalidov in starejših oseb. S tem želimo podpreti njihovo čim bolj popolno in bolj enakopravno vključevanje v socialno okolje, študij, delo in družabno življenje.

Za realizacijo projekta je neposredno zainteresirana vlada R Slovenije, skupaj z Ministrstvom za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve in Ministrstvom za zdravje. S tem namenom je vlada tudi finančno podprla projekt »Dom IRIS«. Glede na to, da gre za edinstven projekt v Sloveniji, ki presega nekatere podobne v Evropi, bo v času predsedovanja Slovenije Evropski Uniji, Dom IRIS predstavljen kot eden od pomembnih razvojnih in tehnoloških dosežkov R Sloveniji, na področju e-vključenosti. Dom IRIS se vključuje v prizadevanja in pobude evropske komisije o e-vključenosti. Pri izvedbi projekta,

poleg Inštituta RS za rehabilitacijo, sodelujejo še Fakulteta za elektrotehniko, Ljubljana, podjetji SmartCom d.o.o. in MKS d.o.o. ter zavod SETCCE.

Kontakt:

Inštitut Republike Slovenije za rehabilitacijo, Linhartova 51, 1000 Ljubljana. (Julija Ocepek, tel: 01 4758589).

e-pošta: info@dom-iris.si

splet: www.dom-iris.si